Didaktika cizích jazyků 2030+: inspirace pro současnou výuku

Silvie Hofmann Špačková

BOTLÍK NUC, Tomáš. *Didaktika cizích jazyků 2030+: Vybrané aktuální trendy, aplikace a praktické aktivity do výuky*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2025. 93 s. ISBN 978-80-7603-607-9.

Výuka cizích jazyků se v posledních letech proměňuje nejen v souvislosti s novými didaktickými přístupy, ale také vlivem technologií, které jsou běžnou součástí života žáků. Mobilní telefony, sociální sítě a digitální obsah již nelze vnímat jako něco, co stojí mimo školu. Učitelé proto řeší, jak tyto prostředky zapojit do vyučování tak, aby měly skutečný vzdělávací význam. Publikace Tomáše Botlíka Nuce Didaktika cizích jazyků 2030+ propojuje současné trendy, digitální aplikace a praktické aktivity.

Kniha je rozdělena do tří částí: Moderní trendy ve výuce cizích jazyků, Vybrané aplikace ve výuce cizích jazyků a Praktické tipy do výuky. Autor postupuje od obecnějších otázek plánování výuky přes digitální nástroje až k činnostem využitelným přímo ve vyučovací hodině.

První část se věnuje plánování výuky a stanovování vzdělávacích cílů. Autor zdůrazňuje, že také žáci by měli vědět, k čemu vyučovací hodina nebo konkrétní činnost směřuje. Ze své zkušenosti vím, že žáci někdy plní úkoly mechanicky a více se soustředí na jejich dokončení než na smysl učiva. Pokud však cíl znají a dokážou si jej spojit s konkrétní životní situací, může být jejich učení smysluplnější. Žák například pochopí, že osvojení slovní zásoby k tématu jídlo a pití mu umožní objednat si během dovolené v restauraci. Praktická využitelnost učiva mu tak dává srozumitelnou odpověď na otázku, proč se danou látku učí. Autor v této souvislosti představuje metodu SMART i další postupy formulace cílů.

Pozornost je věnována také zpětné vazbě od žáků. Učitel by měl vlastní výuku průběžně reflektovat a zajímat se o to, jak ji přijímají sami žáci. Zpětná vazba nemusí být spojena pouze s hospitací nebo formální evaluací. Může se stát běžnou součástí vyučování a pomoci učiteli lépe reagovat na potřeby konkrétní třídy.

Další kapitoly se zaměřují na moderní technologie, například 3D tisk, video, Instagram, TikTok nebo využívání vlastních digitálních zařízení žáků. Oceňuji, že autor technologie nepředstavuje pouze jako prostředek k zatraktivnění výuky, ale snaží se ukázat jejich didaktické využití. Samotné použití mobilního telefonu nebo nové aplikace ještě nezaručuje kvalitnější výuku.

Druhá část představuje digitální aplikace vhodné pro výuku cizích jazyků. Autor uvádí jejich základní možnosti, nastavení, příklady využití i informaci, zda jde o nástroj bezplatný, nebo placený. Pro učitele, který nemá čas jednotlivé aplikace vyhledávat a testovat, může být tento přehled užitečný. Zároveň je třeba počítat s tím, že právě tyto informace budou zastarávat nejrychleji. Aplikace mění funkce, vzhled i cenové podmínky a některé mohou být nahrazeny jinými. Trvalejší hodnotu proto mají pasáže ukazující, jak o zapojení technologií do výuky uvažovat.

Nejvíce mě oslovila třetí část Praktické tipy do výuky. Jako učitelka cizího jazyka jsem v ní našla největší množství podnětů pro vlastní práci. Autor nabízí široké spektrum aktivit skutečně využitelných v běžném vyučování. Patří mezi ně prezentace aktualit ze zemí, jejichž jazyk se žáci učí, práce s četbou, tvorba bulvárních článků nebo simulace cestovní kanceláře. Pro procvičování slovní zásoby jsou uvedeny například bingo, aktivita „bomba" či popis oblečení. Již při četbě jsem přemýšlela, jak bych některé náměty upravila pro své žáky.

Předností aktivit je jejich variabilita. Lze je přizpůsobit věku žáků, jazykové úrovni, tématu hodiny i potřebám konkrétní třídy. Publikace nenabízí pevné scénáře, které by měl učitel mechanicky převzít, ale poskytuje základní nápad a prostor pro vlastní didaktické zpracování. Tento přístup mi vyhovuje. U začínajících pedagogů bych si však dokázala představit podrobnější metodické poznámky, například upozornění na možná organizační úskalí.

Kniha se mi líbila především svým praktickým zaměřením a srozumitelným zpracováním. Její přínos vidím především v tom, že nabízí konkrétní inspiraci a vede učitele k přemýšlení nad vlastní výukou. Pro mě osobně byla nejcennější právě možnost propojit četbu knihy s vlastní pedagogickou zkušeností a přemýšlet již při čtení nad tím, které z nabízených aktivit bych mohla prakticky využít ve svých hodinách.

Kontakt:
Mgr. Silvie Hofmann Špačková
doktorandka studijního programu Pedagogika4
Ústav cizích jazyků, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo náměstí 5, 771 40 Olomouc
E-mail: silvie.hofmannspackova01@upol.cz